

MŪSŲ LIETUVA

NR. 46 (1372) XXVI. 1974 M. LAPKRITIS - NOVEMBRO 14 D. 70 centavų
R. Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

SIMO KUDIRKOS KANČIŲ KELIAS

Termina drama de marinheiro lituano

MOSCOU — O marinheiro lituano Simas Kudirka partiu ontem da URSS para os Estados Unidos, depois de uma malograda tentativa de fuga que lhe custou três anos de prisão. Kudirka viaja para os Estados Unidos como imigrante, juntamente com sua mãe — nascida em Nova York — sua mulher e dois filhos.

O marinheiro, que é operador de rádio e radar, saltou de um navio soviético para a cobertura de um barco da Guarda Costeira norte-americana, na costa de Massachusetts, em 1970. Embora tivesse pedido asilo político, o comandante do barco permitiu que os marinheiros soviéticos o levassem de volta a seu navio. Seus companheiros o espancaram até deixá-lo prostrado, no barco norte-americano. Na URSS,

Kudirka foi condenado a sete anos de prisão, porém o governo de Washington intercedeu a seu favor, por julgar que ele tinha direito à cidadania norte-americana, uma vez que sua mãe nasceu nos Estados Unidos.

Enquanto Valentin continuará até a morte soviéticas da prisão das mães para um forçades. à prisão s paganda "na" e inicio de jul permitiran seu pai e na prisão, cê-lo de d

Lituano inicia nova vida

NOVA YORK — O marinheiro lituano Simas Kudirka iniciou ontem sua nova vida, como imigrante, nos Estados Unidos, depois de passar quase quatro anos numa prisão soviética. Kudirka chegou da URSS com sua mulher, dois filhos e sua mãe, tendo desembarcado no aeroporto de Nova York e seguido para lugar desconhecido, descansando de sua longa viagem.

O marinheiro foi preso a 23 de novembro de 1970, quando tentou conseguir asilo político no barco Vigilant, da Guarda Costeira norte-americana, na costa de Massachusetts. O governo de Washington, no entanto, concedeu-lhe a cidadania norte-americana e intercedeu para conseguir sua libertação, porque sua mãe nasceu em Nova York, tendo partido ainda criança para a Lituania.

Ontem, em entrevista à agência AP, Kudirka disse que está muito contente por se encontrar nos Estados Unidos, mas acrescentou que demorará algum tempo para que ele e sua família se adaptem à nova vida, pois nem sequer falam inglês.

Australijos vyriausybė neišdrįso to paskelbti

Naujieji šio kontinento piliečiai solidarizuoja
su pabaltiečiais

MELBOURNE. — Vokiečių, lenkų, rusų ir kitų emigrantų spauda Australijoje vieningai protestuoja prieš begėdišką darbiečių vyriausybės pasielgimą su Pabaltijo pripažinimu sovietam. Vokiečių kalba išeinąs savaitraštis "Die Woche" Nr. 32 rašo:

"Ar ministeris pirmininkas norėjo sau palankią atmosferą Maskvoje paruošti? Ar šis Canberros žingsnis izoliuoja Australiją, ir kokios iš to bus pasėkos?"

Australija yra pirmoji Vakarų orientacijos valstybė, kuri oficialiai pripažino Sovietų Sąjungos suverenitetą Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje. Bill Snedden šiomis dienomis aštriai kritikavo darbiečių valdžią už šį "slaptą diplomatinį aktą".

Australų valdžios pripažinimo aktas jau buvo įvykdytas prieš kelias savaites, tačiau jis nebuvo min. pirmininko Gough Whitlamo oficialiai paskelbtas. Australijos visuomenė apie tai sužinojo tik iš vienos laikraščio žinutės, gautos iš sovietų šaltinių. Užklausta Užsienio reikalų ministerija teikėsi paaiškinti apie dalykų stovį. Ministerijos atstovas apibūdino šį reikalą, kaip žingsnį, atitinkantį esamos situacijos realybę, pabrėždamas, kad tatai dar nereiškią, jog Australija pritarianti tiems me-

todams, kuriais šios trys Baltijos valstybės buvusios "prijungtos".

Iki šiol dar nei viena iš NATO valstybių nepripažino rusų tvirtinimo, kad Latvija, Estija ir Lietuva savanoriškai prisijungė prie kitų 13 Sovietų respublikų.

Vienintelis dar nepriklausomų bė laikais akredituotas Latvijos konsulas buvo išbrauktas iš teisėtų diplomatų sąrašų. Pabaltijo valstybes nuo šiol atstovaus sovietų pasiuntinys Canberroje.

Baltų 35,000 organizuotų narių užvertė min. pirm. Whitlamą protesto raštais ir telegramomis, reikalaudami atsaukti šį nutarimą, kuriame jie įžiūri tikrą vyriausybės vado išdavystę. Latvijos bendruomenės pirmininkas Willis Eglit pareiškė:

"Mes esame pritrenkti, nes Whitlam mums buvo prižadėjęs nepripažinti Latvijas, Estijos ir Lietuvos prievartinės okupacijos".

Lenkų "Wiadomosci Polskie", išeinąs Sydnėje, Nr. 32 vedamajam sako panašiai:

"Darbiečių vyriausybė Australijoje, neatsižvelgdama į visuotinį civilizuoto pasaulio laisvo tautų apsisprendimo teisės pripažinimą ir į Jungtinių Tautų Laisvės chartos bei Žmogaus teisių deklaracijas, pripažino Sovietų Rusijos brutalia jėga Pa-

Sydnejuje dėl Australijos vyriausybės žygio buvo suruošta milžiniška protesto demonstracija.

PAVERGTOJ LIETUVOJ

DABARTINIS KAUNAS

Dabartinį Kauną, atiduodami duokle sovietinio "išvadavimo" trisdešimtmečiui, pavaizdavo du autoriai: žurnalistas Gytis Subačius "Gimtojo Krašto" 31 nr. ir poetas Algimantas Mikuta "Literatūros ir Meno" rugpjūčio 17 d. laidoj. Pirmasis daugiau vadovaujasi sausais statistiniais duomenimis, antrasis — poeto širdimi. Iš G. Subačiaus sužinome, kad 1944 m. vasarą, pasitraukiant vokiečiams, Kaune tebuvo likę apie 80.000 gyventojų. Visiškai sunaikintos buvo abi miesto elektrinės, vandentiekis, "Metalas", "Maistas", "Silvos", "Drobės" bei kitos įmonės, neliko nė vieno sandėlio su maisto ir pramonės gamalais. Š. m. sausio 1 d. Kaunas jau turėjo 337.200 gyventojų, kurie didžiavosi 12.843 automobiliais. Pokaryje pastatytų gyvenamųjų namų bendras plotas esąs 2,5 milijono kv. metrų. Kas tuose namuose apsigyveno, G. Subačius neskelbia. Tačiau asmeniniai laišškai liudija, kad dar yra kauniečių, skurstančių prieškarinėse lušnose, kurių sienos kartais būna atremtos į kalvų slautis. Butų naujuose pastatuose jiems nepavyko gauti. G. Subačius mini penkis augštas mokyklas, kurių didžiausia yra Kauno politechnikos institutas, su skyriais turintis apie 15.000 studentų, nuo 1951 m. gyveniman išleides 49-nių specialybių 25.783 inžinierius. Mokslines problemas sprendžia Kauno fizikinių techninių energetikos, tekstilės pramonės, statybos ir architektūros, pramoninės statybos projektavimo, Lietuvos miškų mokslinio tyrimo ir žemės ūkio statybos projektavimo institutai. Kauno pramonę žaisina garo turbinos, tiksliosios taklės, elektrografiniai reprodukciniai aparatai, radijo priimtuvai, geriausios rūšies vilnoniai ir šilkiniai audiniai. Su britų pagalba pastatyta Kauno dirbtinio pluošto gamykla užima 8 hektarų plotą, o jos gaminiai keliauja net į užsienio kraštus. Statoma šiluminė elektros jėgainė, savuoju pajėgumu dvigubai pralenkianti Kauno hidroelektrinę.

NAUJOJI DAINAVA

Poetiškai apžvelgęs Kauno slėnius ir slautis, A. Mikuta skaitytojus supažindina su naujuoju Dainavos rajonu žaliakalnyje: "Žmogus, dešimtmetį nebuves Kaunė, baltamūrę Dainavą tikrai gali palaikyti mirą. Išdygo ji nepaprastai greitai, miestiečiams besidalijant iliuzijomis, bespalvinant naujasias statybas ir vienokiais, ir kitokiais dažais, begiriant ir bekritikuojant. Mikrorajonas iškilo molingame pakaunės kaime, giedant vytiams, pempėms gelbstint savo jaunikius iš buldozerių ir ekskavatorių nasrų. Iškilo, galima sakyti, tuščioje, lygioje vietoje. Jos grožis dar neišsiskleides, bet ir dabar džiugina akį lengvumas ir erdvumas. Iš karto auga šimtąkstantinis miestas su mokyklomis, stadionais, kino teatrais, su aikštėmis ir būsimais parkais, su savais rūpesčiais ir džiaugsmiais. Ant architektų stalo dar tebestovi iš kaladėlių ir vielikių sudėliotas jo maketas, o jis jau beveik visas — realybė, išdriekęs už tygių žaliakalnio gatvių, už zoologijos sodo, tarp Vil-

niaus plento ir Petrašiūnų. O kai išnyks aukšti lyg terikonai molio kalnai, kai užaugs medžiai, kai skveruose pražys alyvos ir sužaižaruos fontanai, kai nebegasdins lietūs ir atlydžiai, kai Dainavon persikels miesto centras, sunku bus patikėti, kad kada čia varlinėjo gandras..." Kauno centrą perkelti Dainavon verčia gamtinės sąlygos — per daug siauras Laisvės alėjos bei kitų gatvių ruožas, išpraustas tarp Žaliakalnio ir Nemuno, praeičiai atstovaujantis senamiestis, kuriame dirba restauruotojai. Čia savo senąjį grožį jau yra atgavęs Perkūno namas prie buvusios Kauno jėzuitų gimnazijos, kuri dabar vadinama Adomo Mickevičiaus vidurine mokykla. Restauruotoje rotušėje iškūrė jungtinių biurų. Renesansiškai atrodo "Medžiotojų užėiga", kuni-gaikščių puotas menanti "Taverna Regia". Pasak A. Mikutos, Aleksotas įgauna vis griežtesnius pramoninio priemiesčio bruožus, bet dar yra pakankamai erdvus ir žalias. Augštoji Freda nuteikianti archaiskai. Bene judriausia atrodo Vilijampolė, kur viskas virsta augštin kojom. Slabada vadinta, ji dabar auga ir gražėja. Neris krantinę puošia daugiaaugščiai gyvenamieji namai, ištisi jų kvartalai, naujos ir atstatytos gamyklos. Lampėdžiai ir dabar laukia poilsiautojų ir turistų. Kleboniško ateitis tebesanti neaiški — jis gali likti kaimu arba tapti miestu. Šančiuose yra keli stambūs fabrikai, tačiau didesnių pasikeitimų nenumatoma. Nemunan nusileidžiančios gatvelės vis dar vadinamos krantais. Panemunė, besididžiuojanti pušynu ir paplūdimiais, pamažu puošiasi. Petrašiūnai, A. Mikutos žodžiais tariant, rūksta ir spjauto ugnimi, ryja elektros energiją, kurią gamina užtventkas Nemunas. Taigi, jie yra tapę pramoniniu Kauno rajonu. Už hidroelektrinės užtvankos, sujungusios abu Nemuno krantus, raibuliuoja kauniečių pamėgtos marios.

LAISVAME PASAULYJE

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖ (tąsa iš 1 psl.)

baltijo tautų okupaciją teisėtu aktu.

"Helsinkio ir Genevos konferencijose nagrinėjant "Europos Saugumo" sutarčių klausimą, sovietai pareikalavo visų savo karinių ir pokarinių laimikių pripažinimo, tvirtindami, kad tai esą Sovietų Sąjungos "vidaus reikalas". Vakarų valstybės tam pasipriešino, reikalaujamos politinės ir kultūrinės laisvės Sovietų Sąjungoje, prieš tai įgyvendinant nesuvaržytą pažiūrų ir žinių pasikeitimą tarp Vakarų ir Rytų.

"Savo dabartiniu "žygiu" Australijos vyriausybė padarė didelę paslaugą Maskvai. Labai būdingas faktas, kad ši informacija ir politinis nutarimas apie Australijos pripažinimą nebuvo viešai paskelbtas Užsienio reikalų ministerijos Canberroje australų visuomenei, nei parlamentui, bet buvo pateikta tarptautinės spaudos agentūros iš Maskvos. Nežinoma, ar ši iniciatyva ir šis politinis nutarimas buvo Maskvos inspiruotas.

"Čia kyla įtarimas dėl slaptų pasikalbėjimų, o gal ir sutarčių, atsilankius Australijoje aukšto rango sovietų žvalgybos (KGB) generolui. Atrodo, kad Maskva ne be reikalo išsiuntė "ūkiškiems" pasitarimams vieną iš savo geriausių politinės diversijos specų.

"Mes, lenkai, nesame abejingi Estijos, Latvijos ir Lietuvos reikalams, nes esmėje tatai yra

ir mūsų pačių reikalai. Gal būt, ateis diena, kada iš Varšuvos pakaliky sužinosime apie Lenkijos "tautos valia" prisijungimą prie Rusijos. Jau šiandieną kalbama apie Bulgarijos "norą" prisijungti prie Sovietų Sąjungos.

"Bet kokia kaina turime su-laulyti politinį pasyvumą ir sukurti visų rytų ir vidurio Europos tautų vieną solidarų kovos frontą, kad bendromis jėgomis išsikvotume savo teises ir nepriklausomybę, kad mūsų ir pasaulio atsibudimas iš politinės letargijos nebūtų pavėluotas"

LIETUVIAI IRKLUOTOJAI ŠVEICARIJOJE

Nuo š. m. rugpjūčio 28 iki rugsėjo 8 d. Luzerno mieste vyko pasaulinės irklutojų rungtynės, kuriose dalyvavo ir lietuviai iš sovietinės Lietuvos. Pirmą kartą buvo surengtos ir moterų rungtynės.

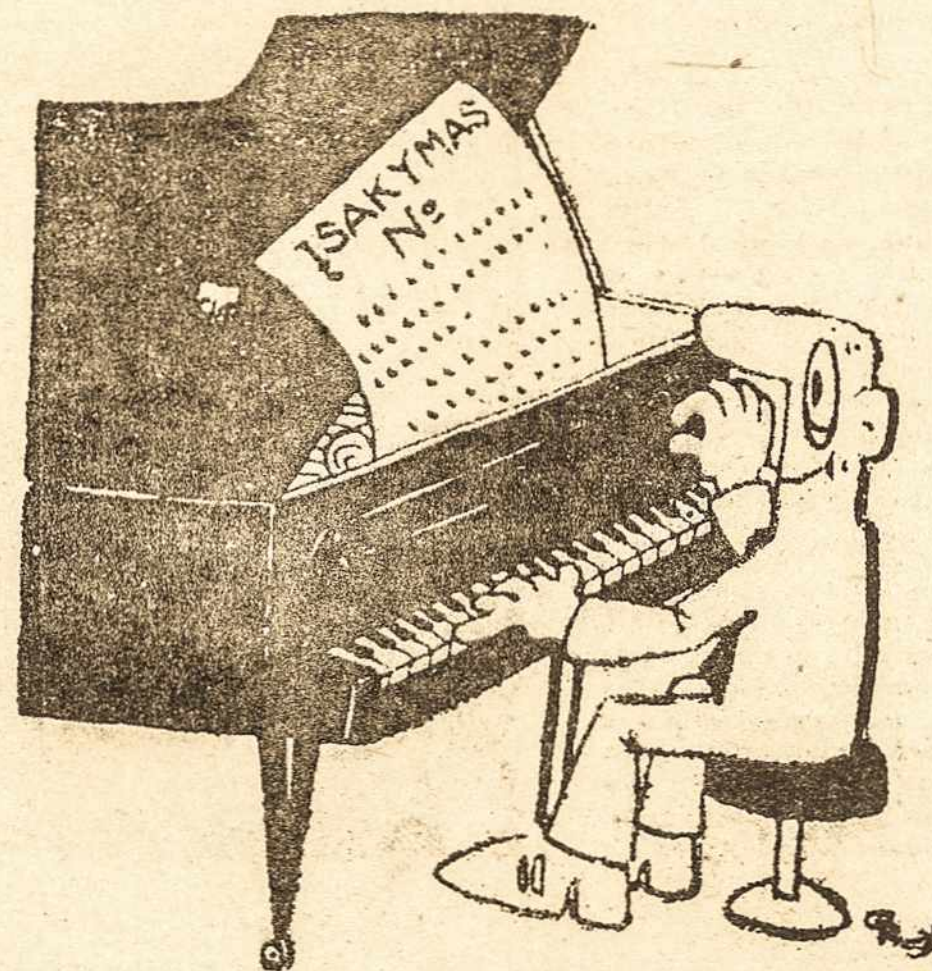
Keturvietės su vairininke valties komandą sudarė Vilniaus irklutojos Albina Rustelytė, Regina Baltutytė, Palmutė Gansiniauskaitė, Jūratė Narvidaitė ir Klavdija Koženkova (Vilniuje gimusi ir augusi rusė). Pasiekusios finalinių kvalifikacijų, irklutojos betgi medalio nelaimėjo, nes pateko į penktą vietą. Tuo tarpu vienviečių valčių rungtynėse vilnietė Genovaitė Ramoškienė laimėjo antrą vietą ir nusipelnė sidabro medalį.

Vyrų rungtynės prasidėjo rugsėjo 4 d. ir truko iki rugsėjo 8 d. Dviviets valties irklutojas kaunietis Vytautas Butkus, kartu su vienu rusu.

Pažymėtina, kad šių tarptautinių rungtynių net du teisėjai lietuviai: Zigmantas Jukna (Vilniaus irklavimo mokyklos direktorius) ir Jonas Jankauskas (Vilniaus universiteto vyr. dėstytojas). Kartu su rungtynių dalyviais atvyko keli Vilniaus irklavimo sporto veikėjai lietuviai.

Detroito „Silainės“ tautinių šokių grupė vadovaujama G. Gobienės šventė savo gyvavimo 25-rių metų sukaktį. Per tą laiką buvusieji šokėjai sukūrė 18 lietuviškų šeimų.

SOVIETINIO KOMPOZITORIAUS "KŪRYBINĖ LAISVĖ"

— Do, re, mi, sol, lia! Partijos valia!

Jaunieji laisvintojai

Kai pastaruoju metu Pabaltijo valstybių laisvės ir nelaisvės klausimas iškilo į pirmąsias pozicijas, visos išeivijos akys nukrypo į pavergtą Lietuvą ir jos laisvinimo galimybes. Daugelyje laisvojo pasaulio kraštų sujudo baltiečiai protestuoti prieš Australijos ir N. Zelandijos posūkį tautų pavergėjos Sovietų Sąjungos link. Pasipylė protestai, pagausėjo demonstracijos, padidėjo susirūpinimas Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų likimu, padažnėjo svarstymai esamų politinių problemų. Visi nori, kad ta proga išeivijos pasiimtoji Lietuvos laisvinimo akcija būtų iš esmės peržiūrėta, sustiprinta, suglaudinta, kad visuomenės dėmesys šiame fronte būtų dar budresnis. Ryšium su tuo kyla ne viena problema. Iki šiol politinės lietuvių problemos buvo daugiausia rezervuotos vyresniajai kartai. Jaunimui teko daugiau stebėtojo ar visai nesidominčio vaidmuo. Tiesa, VLIKo žmonės jau nuo seniau bandė įjungti į savo gretas jaunesnio amžiaus žmones, bet ta iniciatyva palietė tikrai labai negausius jaunųjų sluoksnius. Iš daugelio jaunųjų pasisakymų dabar gana ryškiai matyti, kad jaunimo masės Lietuvos laisvinimo darbuose aktyviai pasireiškia tikrai atsitiktinėmis progomis, kad pats laisvinimo darbas jiems mažai težinomas, kad mokyklose, stovyklose, suvažiavimuose apie tai mažai tegirdi, kad tiems dalykams nesą pakankamai pasiruošę, kad dabartinis lituanistinis švietimas pabrėžia senąją Lietuvos praeitį, o ne dabartį.

★ ★ ★

Kitaip atrodo išeivijos jaunimo veikla pavergtoje Lietuvoje. Ten sovietinių institucijų žmonės, kuriems pavesta sekti išeivijos veiklą, skaityti jos spaudą, konstatuoja, kad lietuvių išeivijos jaunimas esąs auklėjamas „buržuazinėje“, „klerikalinėje“ sistemoje. Jai esančios palenktos ir jaunimo organizacijos — ateitininkai, skautai, vyčiai, jų stovyklos ir mokyklos (J. Aničas, „Buržuazinės lietuvių emigracijos jaunimo klerikalinio auklėjimo sistema 1945-1972“, Lietuvos Mokslų Akademijos Darbai 1973 m. 4 nr.). Reikia pasakyti, kad, kaip ten bebūtų, išeivijos jaunimas, apamai imant, yra aiškiai patriotinės orientacijos. Lietuva jiems yra jų tėvų, senelių ir jų pačių daugiau ar mažiau tėvynė. Jie žino, kad Lietuva yra Sov. Sąjungos okupuota bei pavergta, ir trokšta jai laisvės. Tai gražu ir gera, bet vien žinojimo ir sentimentų neužtenka, nes jis neišjudina viso jaunimo ryškesnėn Lietuvos laisvinimo veiklon. O reikia, kad jaunimas aktyviai ton veiklon įsijungtų ir savo aplinkoje nuolat keltų pavergtųjų tautų laisvės reikalą. Pagirtinas yra dalykas organizuoti jaunimo stovyklose partizanų pagerbimo vakarus, rašyti mokyklinius darbus apie pavergtą Lietuvą, bet dar nepakankamas. Tai turi vesti toliau — į laisvinimo klausimų svarstymą suvažiavimuose, į konkrečią veiklą, būtent, dalyvavimą demonstracijose, kaip pvz. Simo Kudirkos, V. Simokaičio ir pan. atvejais, petičinių parašų rinkime, aukų telkime, studijiniuose seminaruose, informaciniame darbe, protesto telegramų siuntime, laiškų rašyme spaudai, delegacijose pas gyvenamojo krašto politikus bei pareigūnus ir t.t. Žodžiu tariant, Lietuvos laisvinimo darbas jaunimui turi būti savas, aktualus reikalas.

★ ★ ★

Jaunimo dalyvavimas Lietuvos laisvinime, kad ir labai pageidaujamas, negali atsirasti savaime. Pagrindinės sentimentinės patriotinės orientacijos neužtenka. Reikia sąmoningo ugdymo ta linkme. Visi jaunimo formavimo veiksniai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad jaunimas yra tas potencialus elementas, iš kurio turi išaugti būsimieji mūsų visuomenės veikėjai bei politikai. Jei pastaraisiais metais demokratiniuose kraštuose jaunimui duota teisė balsuoti nuo 18 metų, juo labiau mūsų išeivijos jaunimas, pasiekęs to amžiaus, turėtų būti pasiruošęs nemažesnės svarbos pareigai — dalyvavimui Lietuvos laisvinimo veikloje. Gali kilti klausimas, kaip tai pasiekti. Kaikas mano, kad tą misiją turi atlikti politinės mūsų partijos. Jos, tiesa, bandė ir tebebando, bet gana nesėkmingai. Nėra jokios vilties, kad šio tipo misija bus sėkmingesnė ateityje. Mūsų jaunimas yra užaugęs ir tebeauga tokioje aplinkoje, kur apie politines lietuvių partijas mažai tegirdi, nes mažai tos veiklos ir tėra. Politinis mūsų jaunimo paruošimas turėtų eiti drauge su bendruoju švietimu, ruošiančiu prieauglį bendruomeniniam lietuvių gyvenimui. Žinoma, tai turėtų būti atliekama ne partine, o bendra lietuviškąja prasme. Sąmoningas išeivijos jaunuolis turėtų gauti ne tik teorinius, bet ir praktinius pagrindus, įgalinančius dalyvauti Lietuvos laisvinimo akcijoje. Be tos savybės išeivijos jaunuolis bus tik etnografinio tipo žmogus, galįs lietuviškai šokti, dainuoti, deklamuoti, bet nepajėgiąs kovoti už Lietuvos laisvę. Tokio tipo galbūt nori ir sovietai, bet tai vergijos noras. Laisvas lietuvis negali tuo pasitenkinti — jo idealas visiškai laisva Lietuva. Pr. G.

SINODAS — KRIKŠČIONYBĖS ATGAIVINIMO ĮRANKIS

São Paulo kardinolas, Dom Paulo Evaristo Arns, grįžęs iš Romos, spaudos konferencijoje apibūdino Sinodo eigą.

Teigiama pusė

Kasdienis kontaktas per ištisą mėnesį su Romos kurijos vedėjais, su pačiu Popiežium, su vyskupais iš viso pasaulio (nestigo nė vieno, nė iš komunistinių kraštų), suartino žmones, padėjo užmegzti tarpusavyje santykius.

Laisva aplinka leido kiekvienam pristatyti savo apžvalgą ir duoti sugestijų, klausant pačiam Popiežiui ir kurijos vadovams. O taip pat teko išgirsti ką pati kurija veikia misijų kraštuose, ekumenizmo, nekrikščionių bei bedievių atžvilgiu, ir gauti informaciją bažnytinių teisių kodekso reikalu.

Susirinko daug medžiagos, kuri mums atrodė itin svarbi. Retai kada Bažnyčioje prisistatė tokia įvairi ir konkreti panorama. Tik turint tokį platų vaizdą bus galima programuoti ir organizuoti bendrą darbą.

Netikėtas rezultatas — paties Sinodo subrendimas tapti visos Bažnyčios judinimo organu. Dar visai nauja institucija — dar tik 4-tas susirinkimas —, o žada tapti pirmaeilium krikščionybės bendravimo bei žadinimo įrankiu. Gyviau pasireiškios idėjos, kurios paskui buvo nagrinėjamos „rateliuose“, atrodo sekančios:

Vietinė bažnyčia: būtent, kad kiekviena vyskupija (ir tauta) stengtųsi originaliai išgirsti evangeliją, ją įsisąmoninti ir išgyventi naują formą. Afrikos ir Azijos bažnyčios, pavyzdžiui, pabrėžė reikalą bažnyčiai „indigenizuotis“ bei „akultūrizuoti“, betgi tuo pačiu metu kelti ir visuotinės Bažnyčios reikšmę, randančią vieningumo tašką Popiežium;

Tautinis religingumas. Buvo pabrėžtas reikalas gerbti religinį kiekvienos tautos pasireiškimą, ir kaip tik nuo jo pradėti tautos evangelizavimą bei nuolatinį jos religinį atsinaujinimą.

Dar kitos temos, kurios nuolat prisistatydavo diskusijose:

- mažoji bendruomenė, kaip bažnytinio gyvenimo išraiška;
- jaunimas, kaip mūsų vilčių keitimosi termometras;
- laisvinimas, kaip asmeninio atsivertimo bei socialinių struktūrų atnaujinimo momentas;
- bažnyčios vaizdas, su jos trūkumais ir galimybe atsinaujinti;
- visų atsakomybė evangelizavimo darbe.

Neigiama pusė:

Trūkumas paties Sinodo apibūdinimo. Sukurtas kaip Popiežiaus tarybos organas, o ima kalbėti visam pasauliui; iššaukia daug vilčių, o nesistengia savo mintį nei žmonėms, nei patiems Sinodo dalyviams perteikti nauja forma.

Įsileidęs 600 spaudos atstovų, savo informacijų nepritaikė modernioms komunikacijos priemonėms. Ir žurnalistai, užuot perdavę tikrą Sinodo mintį, turėjo „išgalvoti“.

Sinodo dalyvių nepatenkino darbo mechanika. Iš vienos pusės buvo leista laisvai pasireikšti vyskupų konferencijoms bei asmeniškai intervencijom, iš antros — iš tiek daug medžiagos nebuvo galima išvesti trumpas, dinamiškas ir aiškas išvadas. Šioje srityje dar lieka daug kas pataisyti.

Kardinolas dar pabrėžė, kad Popiežius pasirūpė nepaprastai judrus, sekė visus Sinodo darbus, užsirašinėdamas svarbesnes iškeltas mintis, nuoširdžiai sveikindamas kalbėtojus, nurodančius naujus kelius, ypač kylančius iš pergyventos patirties.

pg

BUVUSIEMS SKAUTAMS

Lietuvių Skautų Sąjunga šiuo metu JAV-se leidžia lietuvių skautų ikūrėjo Petro Jurgėlos istorinę knygą „Lietuviškoji skautija“. Šis 800 puslapių gausiai iliustruotas veikalas apima lietuvių skautų ikūrimą, gyvavimą Lietuvoje, išeivijoje, sąjūdžio reikšmę lietuvių tautai ir Lietuvai.

Knygos kaina, dar prieš spaustuvis darbus pabaigus, yra 10 JAV dolerių arba 75 kruzairai. Norintieji ją išgyti gali tiesiai rašyti Juozui Bružui, 7103 Avenue X, Brooklyn, NY 11234, arba kreiptis į ML redakciją. Taip pat dar primama stambesnė parama (leidėjai bent 50 dol., garbės prenumeratoriai bent 25 dol.)

SVEIKATA

ARTERIJŲ UŽKALKĖJIMAS

Gydymas be operacijos

Pagrindinis priskretusių kojos arterijų gydymas yra konservatyvus, be operacijos. Tokio gydymo pasisekimas priklauso nuo sekančių trijų dalykų: 1. Arterijos priskretimo dydžio, 2. Gydytojo pajėgumo vispusiškai pacientą gydyti, 3. Paciento bendros sveikatos gerumo ir jo pasidavimo gydymui.

Daug mūsų turi pinigų net šunims kailinėlius parūpinti, bet savo sveikatai jie gailisi centro. Jie tiki, kad tabletė, viena kita adaty gyslas išvalys, juos jaunuoliais padarys. Taip negerai. Reikia vispusiškai pasiduoti gero gydytojo priežiūrai ir visu 100 proc. pildyti jo nurodymus. Su skleroze, kur ji nebūtų, kova yra sunki ir neatlaidi. Reikia visą likusį savo gyvenimą nepenėti giltinės tabaku, svaigalais, raguoliu, druska, artimui neapykanta, suraukta kakta, ar net dvigubu pietų daviniu. Tai pirmi žingsniai kovoje su skleroze. Jau be kitų įvairių priedų mes daug gero sau padarysime, arteriosklerotinei giltinei duris užversime, minėtus niekus šalin nuo savęs pastūmę.

Priskretimo simptomai.

Priskretimo dydis kojos arterijoje susekamas tam tikrais tyrimais. Pulsas pėdose gali įvairiam laipsnyje sumažėti. Yra toks prietaisas — oscillometru vadinamas. Trečiasis tyrimas — tai rentgeno nuotraukų padarymas, suleidus į arteriją vaistų.

Paprastai arterijos kojose priskrenta vyrams, sulaukusiais 45

metų amžiaus. To priskretimo simptomai įvairūs. Ankščiausiai pasireiškia ši liga kojose skausmais, kiek paėjus. Tas paėjus atsiradęs skausmas liaunasi žmogui pasilsėjus (sustojus ar atsisėdus) kelias minutes.

Kurioje vietoje arterija priskrenta, ten ir minėti skausmai atsiranda. Tai gali būti pėdoj, blauzdoj, šlaunyje ar sėdynėje, o kartais net rankoje. Skausmas atsiranda vaikstant ir pranyksta 1 — 2 minutes pasilsėjus. Tikras, su minėtomis pertraukomis, minėtas skausmas, neatsiranda gulint, sėdint ar stovint. Pacientai įvairiai nusako savo dėl arterijos priskretimo atsirandančius skausmus. Vieni sako, kad kojose atsiranda nepatogumas, panašus į mėšlungį ar skausmą. Kiti — jaučia nuovargį kojose (ar venoje) ar tik sunkumą.

Jeigu pacientas jaučia skausmą kojoje ramiai laikydamasis — tikrai užakimas yra jau nemažas. Bendrai imant, skausmai kojose, žmogui esant ramioje būklėje, blogėja nakties metu. Tada jie palengvinami nuleidžiant kojas ant lovos krašto, ar truputį pavaikščiojant, pamasazuojant, patrinant. Čia vaistais trynimasis jokios reikšmės neturi — pats trynimasis lengvina, ne vaistai. Kai kurie pacientai ima miegoti kėdėje sėdėdami, žemyn nuleistomis kojomis. Blogiausia būna tada, kai dėl arterijos užsikimšimo atsiranda kojoje žaizda ar gangrena. Tada niekas skausmų nemažina: nei kojos padėties keitimas. Net narkotikai ir tū be jėgiai esti tokius skausmus malšinti. Kitą kartą pakalbėsime apie pagalbą tokioje ligoje be operacijos.

Išvada. Geriau apsauga, negu gydymas ligos. Už tai jai dabar imkime save taip tvarkyti, kad visus niekus nuo savęs atitolintume ir imtume savo kūną, protą ir jausmus maitinti vien gamtos — Tėvėjų mums nurodytu maistu.

galėtų geriau ištirti arabų nuotakas, antroje kelionėje į Artimuosius Rytus Kissingeris visų pirma aplankė Egipto prezidentą Sadatą ir su juo tarėsi virš keturių valandų. Kissingeris norėjo, kad žydai ir arabai sutartų būsimųjų taikos derybų laiką ir apimtį. Pasiurbėjęs su Sadatu, Kissingeris pareiškė, kad esąs padrasintas pokalbių pažanga. Iš tiesų jie nieko nesutarė, Sadatas norėjo atgaivinti Genevos konferenciją, o Kissingeris, bijodamas, kad žydai ir arabai susiginčys ir išsiskirs, pasiūlė užsienio reikalų ministerių konferenciją Washingtone. Svarbiausias būsimosios konferencijos klausimas bus šis: kiek žydai šį kartą norės atiduoti arabams okupuotų žemių. Izraelio vyriausybė sutinka grąžinti Egiptui penkiasdešimt kilometrų platumo juostą pagal dabartinę demarkacijos liniją. Egiptas nori daugiau. Jei žydai nenusileis, prezidentas Sadatas ati-

Aušros Vartų Marija

AUŠROS VARTŲ MARIJAI

Lapkričio 17 yra Aušros Vartų Marijos šventė. Ją čia norim priminti nors šiomis B. Brazdžionio eilėmis.

Marija, Motina geroji
Tėvynės mūsų Lietuvos;
Taikoj ir laisvej ją globojai,
Globok ir vėtrose kovos.

Tėvų sodybos žiburėlis
Te amžių amžiais neužges,
Ant savanorio kapo gėles
Tesaugo viltis mūs brangus.

Išėjus skausmo kelią kartu
Tenepalūs ir nepalinks,
Tau padekot prie AUŠROS VARTŲ,
Visa taula tesusirinks.

Marija, Motina geroji,
Tu būki saule mūs sviesia,
Taikoj ir laisvej mus globojai,
Globok ir vėtrų dienose

dės Sueso kanalo atidarymą, numatyta kovo mėnesį. Ankstyvesniu susitarimu Sueso kanalu galės naudotis ir žydų laivai.

Atskridęs į Damaską, Kissingeris susitiko su Syrijos prezidentu Assadu. Šis jo paklausė, ar Izraelio vyriausybė ketina atiduoti Syrijai visas Golan aukštumas. Kissingeris užtikrina, kad Izraelis nori atiduoti aukštumų dalį. Visas Golan aukštumas žydai nenori atiduoti todėl, kad Syrijos kariuomenė neapsaudytų jų pasienyje esančių sodybų. Tada Assadas pritarė, kad karo galimybė pasilieka atidara. Jis taip pat neaiškiai atsakė į Kissingerio klausimą, ar Syrija ketina atnaujinti mandatą, kuriuo Jungtinės Tautos gali laikyti savo kariuomenę tarp Izraelio ir Syrijos armijų.

Susitikęs su Jordano karaliumi Husseinu, Kissingeris prisipažino, kad jam sunku tarpininkauti, kai arabai grąšina nauju karu ir naftos eksporto nutraukimu. Jis pranešė karaliui, kad Egipto prezidentas Sadatas ir jis pats esąs nuomonės, kad būsimose taikos derybose Palestinos karo pabėgėliams turėtų atstovauti ne Palestinos Laisvinimo Organizacija, bet Jordano karalius. Priešingos nuomonės esąs Syrijos prezidentas. Tada karalius Husseinas pareiškė, kad būsimoje arabų viršūnių konferencijoje jis pastatys savo ultimatumą: jei arabų valstybių galvos nenori, kad jis atstovautų Palestinos pabėgėliams, tada jis nesirūpinsis Vakarų Jordano žemių atvadavimu. Tą žemę okupavo žydai, ir Izraelio premjeras Rabin nekartą pareiškė, kad Vakarų Jordaną jis atiduos tik tada, jei visa žydų tauta

per ateinančius rinkimus tam pritar.

Grįždamas namo, Kissingeris painformavo Maroko karalių apie atsiiktus savo kelionės rezultatus Maroko sostinėje įvyks arabų viršūnių konferencija ir karalius galės joje tarti savo žodį.

Antroje kelionėje į Artimuosius Rytus Kissingeris nenorejo aptarti su arabais neprotingą naftos kainą ir jos eksportą. Bet Saudi Arabijos karalius Faisal pageidavo, kad Kissingeris ir jį aplankytų. Tam svarbiam pasitarimui dar nėra nustatytas laikas. Antroje Kissingerio kelionė neturėjo didelių rezultatų, bet ji paliko atviras duris pasitarimams, kurie gali duoti geresnių vaisių. Ji buvo mažas žingsnis pirmyn.

Kissingeriui viešint Artimuose Rytuose, Brežnevas pareiškė, kad jie yra panašūs į parako statinę, kuri kiekvienu momentu gali sprogti. Bet tai žino visas pasaulis. Tačiau maža yra žmonių, kurie nuo širdžiai rūpintųsi Artimųjų Rytų taika.

DR. VICTOR SAULYTIS
Cirurgiūo dentista
persikėlė į naują vietą:
Rua Taquary, 19 - s/1 -
Fone: 92-8480
(15 — 20 vai.)

Petras Pakalnis

MAŽAS ŽINGSNIS PIRMYN

Praėjusį pavasarį JAV užsienio reikalų sekretoriui H. Kissingeriui pasisekė prikalbinti Izraelio vyriausybę, kad grąžintų arabams dalį okupuotų žemių. Visų pirma buvo grąžinta Egiptui žemės dalis, o vėliau ir Syrijai. Kissingerio planas numatė šaukti Genevoje konferenciją, kuri toliau rištų klausimus, iškeltus praėjusių metų žydų ir arabų karu. Bet toji konferencija tuojau pakriko ir Sovietai, pavydėdami Kissingeriui pasisekimą, pasiūlė, kad Jungtinių Tautų Saugumo Taryba svarstytų žydų ir arabų santykius. Tam planui mažai kas pritarė ir visi tikėjosi, kad Kissingeris padarys antrą stebuklą: visiškai sutaukins arabus ir žydus.

Antrasis Kissingerio žingsnis buvo numatytas spalio mėnesį. Kad

SIS TAS APIE PLJ KONGRESA (tęsinys-2)

Kaip su pinigais? Numatoma, kad Brazilijos lietuviams reikės sukelti nemažai lėšų kongresui ruošti ir pravesti. Kiekvienas lietuvis, šeima ir organizacija gali prisidėti savo inasų ir remti įvairius parengimus prieš kongresą ir per kongresą. Iki Kongreso dar liko 14 mėnesių.

Kaip su nakvynėmis? Kongrese dalyvaujantis jaunimas turi būti apnakvydintas lietuvių šeimose. Tokių nakvynių São Paulo apylinkėje reikia apie 400.

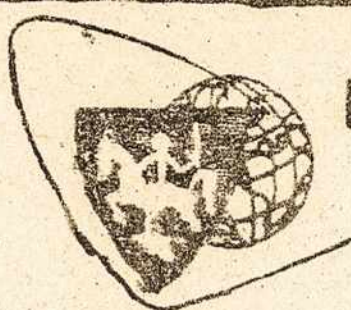
Kaip galima prisidėti prie kongreso ruošos? Norintieji prisidėti gali kreiptis į savo organizacijos atstovą, į savo vietovės/bairo atstovą arba tiesiai į Jaunimo kongreso būstinę (raštinę, sekretariata). Jau keleta mėnesių yra platinama anketa, kur galima smulkiai pažymėti, kaip kiekvienas nori ir gali padėti kongresą suruošti ir pravesti. Anketoje gaunamos būstinėje.

Kur gauti daugiau žinių apie kongresą? Savaitraštyje „Mūsų Lietuvoje“ kas savaitę penktame puslapyje yra žinių ir pastabų apie kongresą. Kiekvienas gali taip pat dalyvauti komiteto posėdžiuose, apie kuriuos skelbiama spaudoje.

Ar kongresas tik jaunimui? Jaunimo kongresas yra visos lietuvių visuomenės įvykis. Todėl jį ruošia ir remia ne tik jaunimas, bet ir visi lietuviai, jų organizacijos, įstaigos, spauda. Kongreso programa planuojama visiems. Jaunimas vienas kongreso nesuruoš, bet visuomenės padedamas gali daug padaryti, išmokti, geriau įsitraukti į lietuvišką veiklą ir gyvenimą.

Ką veikia São Paulo, São Caetano ir Santo André bairų atstovai? Šiuo metu Brazilijos JK komitetas stengiasi per bairų atstovus aplankyti visas tose apylinkėse gyvenančias lietuvių šeimas. Šeimų prašoma pasakyti, kiek jie galės iš užsienio svečių priimti, ir maždaug kiek jie tikisi galės prisidėti pinigais. Taip pat kviečiamas jaunimas arčiau prie JKongreso darbu, o suaugę į įvairias komisijas. Bairro atstovai neseniai nutarėbandyti sudaryti tam tikra suma savo sričiai.

Kodėl ne viešbutyje? Vienas svarbiausių kongreso tikslų yra supažindinti lietuvių jaunimą ir šeimas iš įvairių kraštų. Per pereitą Jaunimo kongresą 1972 metais JAV-se ir Kanadoje Brazilijos jaunimą priėmė iš viso per dešimtį miestų apie 200 šeimų.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE LITUANA

Rua das Giastas, 927-B - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0934

ORGANIZACIJŲ IR APYLINKIŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Penktadieni, lapkričio 8, virš dviejų valandų posėdžiavo bairų ir organizacijų atstovai Jaunimo kongreso reikalais. Posėdį vedė Brazilijos JK komiteto valdybos narys Arūnas Steponaitis.

Išklausę pranešimo apie dabartinę JKongreso ruošos padėtį, dalyviai ėmė svarstyti, kaip į finansų ir lėšų vaju jungti daugiau lietuvių.

Lietuvių šeimas šiose apylinkėse lankys Brazilijos JK komiteto nariai, prašydami talkos. Juozas Lisauskas - São Caetano, Magdalena Makarevičienė - Vila Lucinda, Ona Serbentaitė Ochsendorf - Utinga, Albinas Budrevičius - Parque das Nações, Eduardas ir Petras Šamšonai - Camilópolis, Halina Mošinskienė - Perdizes.

Iš šio šeimų lankymo bus galima sužinoti, kiek kiekvienas bairas galės sutelkti lėšų ir parūpinti nakvynių sve-

čiams iš kitų šalių bei miestų

Komiteto nariai kreipsis į visuomeninėje veikloje patyrusius asmenis, kurie sutiktu iėti į finansų komisiją. Vienas iš pirmųjų sutiko iėti prei Pijus Ragažinskas, kuris taip pat sužinos apie talka Kongresui iš Rio de Janeiro lietuvių.

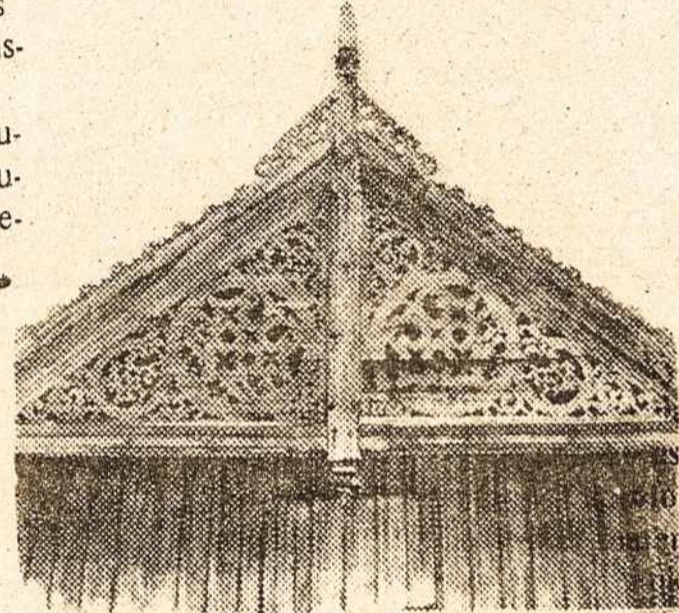
Finansų komisijos posėdis numatytas lapkričio mėn. 28 d., ketvirtadieni, Vila Zelinos Jaunimo namuose, 20 val.

Sekantis organizacijų ir bairų atstovų posėdis bus gruodžio mėnesio viduryje, kartu su iš Čikagos atvykusiu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininku Romu Kasparu.

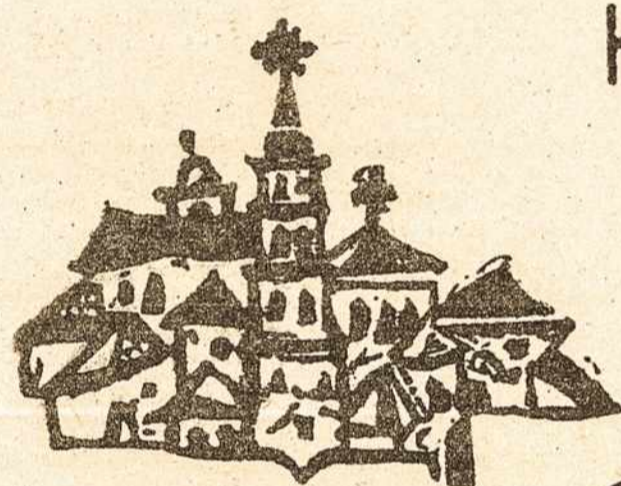
KELIONĖ PO LIETUVA

ARCHITEKTŪROS PAMINKLAI

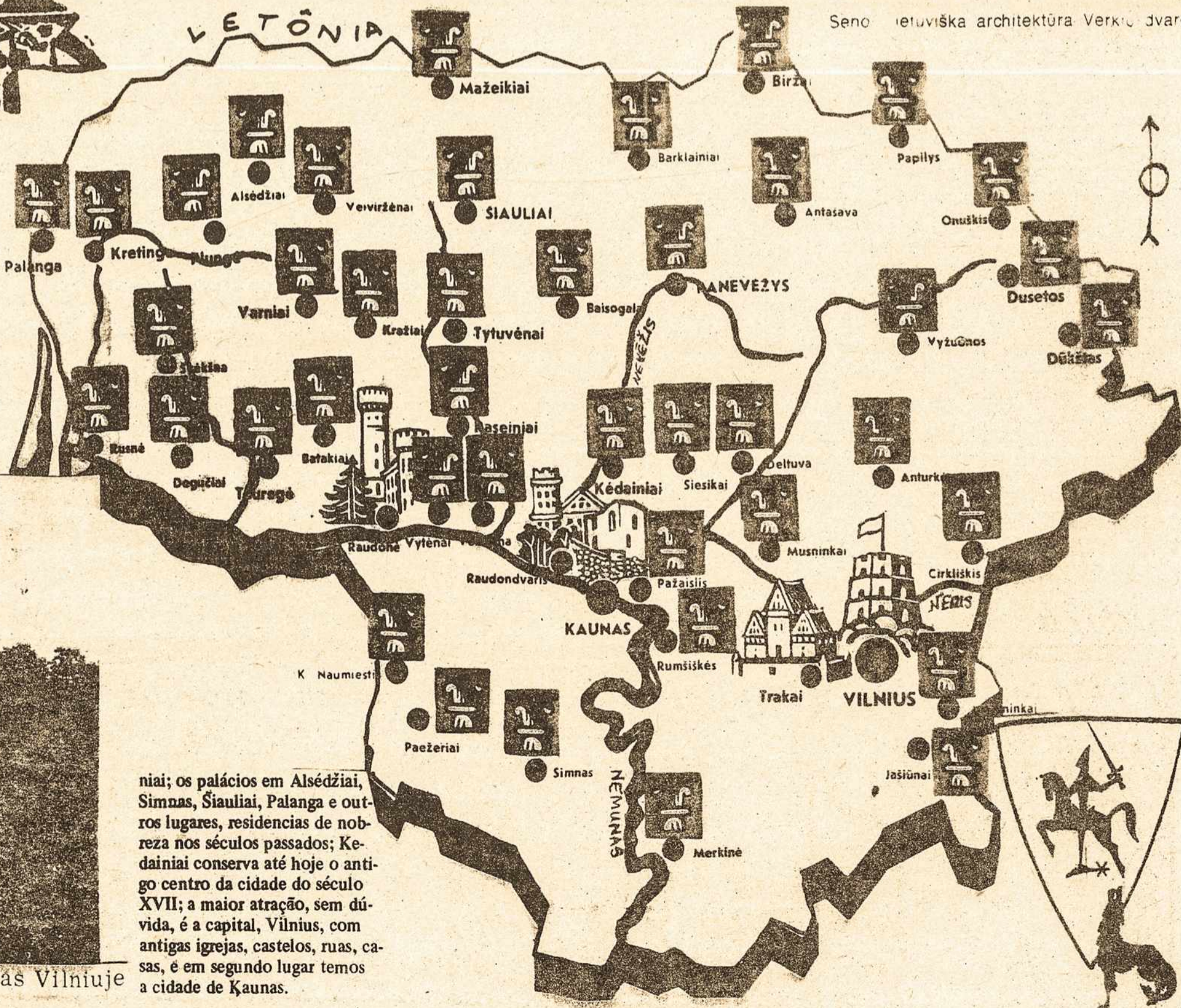
MONUMENTOS DE ARQUITETURA

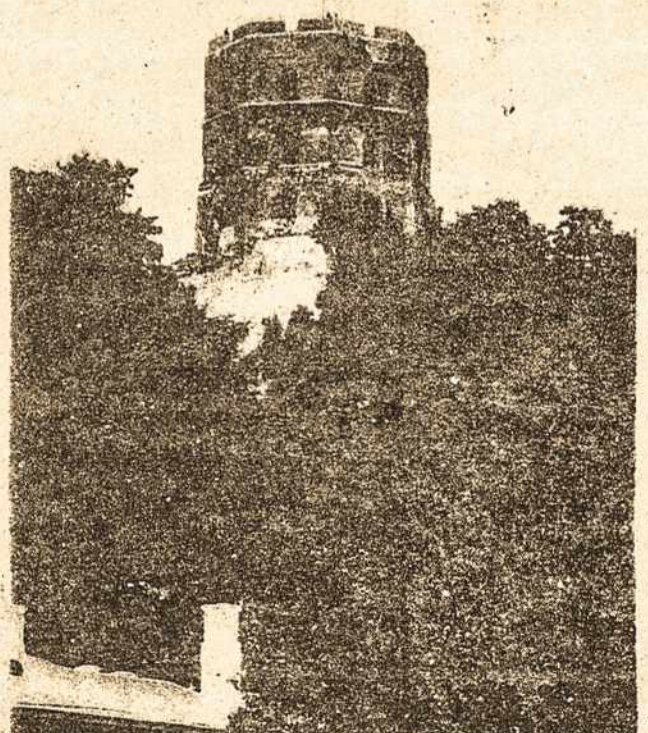
Senoji lietuviška architektūra Verkių dvare

Entre os monumentos mais importantes e interessantes são: o castelo (século XIV) da antiga capital da Lituânia, Trakai, situado numa ilha; os castelos de Raudonė (século XV), Medininkai, Merkinė, Biržai, também os morros de fortificações antigas em outros municípios; as igrejas de Rumšiškės, Varniai, Kražiai; o mosteiro de Pažaislis, situado num bosque e o antigo mosteiro dos franciscanos em Kedainiai.

niai; os palácios em Alsėdziai, Simnas, Šiauliai, Palanga e outros lugares, residencias de nobreza nos séculos passados; Kedainiai conserva até hoje o antigo centro da cidade do século XVII; a maior atração, sem dúvida, é a capital, Vilnius, com antigas igrejas, castelos, ruas, casas, e em segundo lugar temos a cidade de Kaunas.

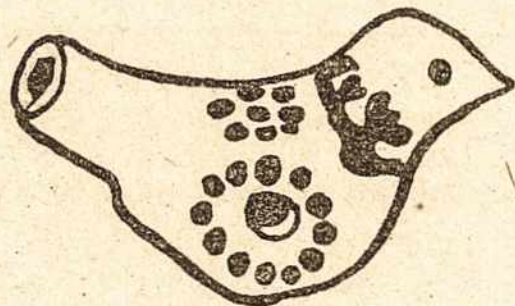

Gedimino pilies bokštas Vilniuje

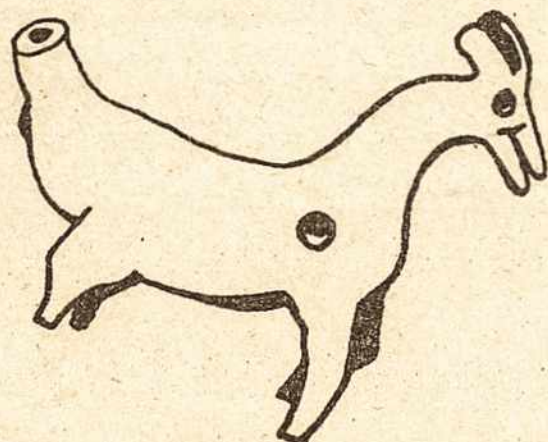
LETUVIŲ TAUTINĖ MUZIKA

MEGINUKAI IR MOLINUKAI

Medinukai ir molinukai – vaikai svajodavo apie gyvulių, paukščių ir žmonių pavidalų. Jos būdavo molinės, medinės. Molinukus dirbdavo puodžiai ar siūpūnai, žmonės ir parduodavo turuose, o ypač jomarkuose. Ten teltai ir nupirkdavo juos savo vaikams pasidžiaugti.

Svilpynės būdavo rankomis iš molio lipdomos, paskui įvairiom spalvomis glazūruojamos ir apdeginamos, kad blizgėtų ir būtų tvirtos. Dažniausiai būdavo dvi skylelės, net pasitaikydavo ir su keliomis garso skylėmis. Tos skylės išdėstytos figūrėlių šonuose, viršutinėje arba apatinėje dalyje. Pučiama burna, o skylės uždengiamos pirštais ir vel atleidžiamos.

Pasitaikydavo ir molinukų su dviem, net trimis lygiagrečiais įrengtais švilpukais. Medinės švilpynėlės išdrožiamos iš įvairių, dažniausiai minkštų medžių rūšių – liepos, pušies. Jos dažniausiai paukščių pavidalo ir pamargintos aliejiniiais dažais, laku. Yra ir medinukų su dviem švilpukais, išdrožtais šalia vienas antro, arba su dviem garso skylėm.

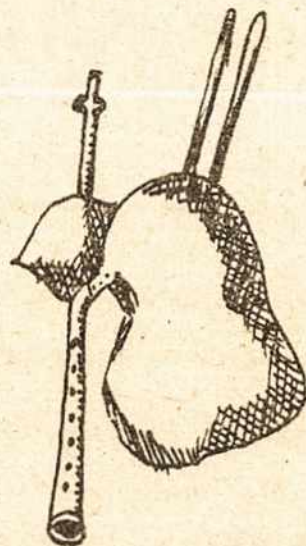
Kartais medinukai daromi kitaip figūrėlė prijungiama prie medinės lentelės, kurioje išdrožtas švilpukas

Skardos vamzdelis gali atstoti medinį švilpuką ir būti pritvirtintas prie figūrėlės.

LABANORO DŪDA

Tikriausia esate kada nors girdėję apie muzikos instrumentą, Labanoro dūdą, kulinę dūdą, kulinę su ūku (aidu), maišine arba vien dūda va-

dinama. (Labanoro dūda ji buvo vadinama todėl, kad ji buvo Labanore labiausiai mėgiama).

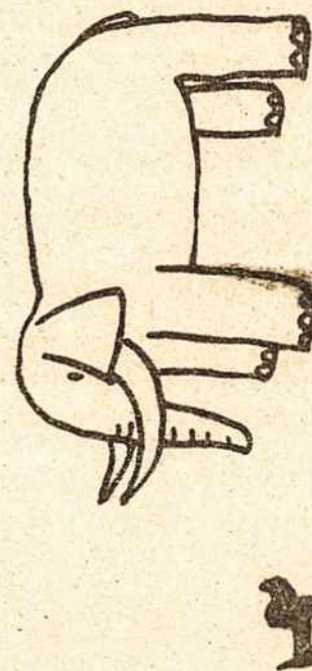

Mūsų Lietuva Mažiesiems

Sis instrumentas buvo panašus į škotų dabartinį tautinį instrumentą, bet tik paklauskite, iš ko mūsų žmonės jį pasidarydavo. Net linksma skaityti enciklopedijoje, kokie žmonės buvo išradę ir kaip jie mokėdavo išnaudoti esamas priemones: maišas, savo pavidalu primėnas didelį skilandį, buvo daromas iš avies, ožkos ar net šuns minkštai išdirbtos odos. Vamzdeliai, kurie turėjo daugybę pavadinimų, pvz. pipynė, pyplė, rėksnė, čypla, siaudė, guda, žaleika; spyglė, verksnelė, buvo daromi iš šaltakšnio medžio; skobtinis ragelio pavidalo antgalis iš obels ar kito medžio, o liežuvėlis iš dirvos nendrės, vandenyje išvirintos ir išdrožtos.

Pritariantį arba ūkiantį (aidinti) toną duodavo ūkas (arba du ūkai – vamzdeliai), kurio liežuvėlis buvo daromas iš avietės stiebo, kad būtų lankstus.

Kaip smagu turėjo būti kaimo muzikantui pasidaryti Labanoro dūdą ir ja linksminti žmones, o ypač vaikus, kurie tikriausia negalėjo atsidžiaugti po kairiąja pažastimi pakištu ir spaudžiamu maišu ir spiegiančia muzika.

At. kad es tokius dantis turėčiau.

MES GALVOJAM IR SPĖLIOJAM

Šiuose raidynuose yra mėnesių vardai

SSIJĖSGURELC
IGCBLSIRASAV
TREGIEBISAPG
UUFLOTVSZEKE
IOGIJLPRAORC
PDGEGUŽĖVIID
GIKPIGHALCTA
USPALISDCKIO
REOIFSI SUASL

Lietuvos upės

SŠVENTOJISTŠJBMV
ANACŠŠNERISČŪRIA
GERRČEEDUBYSASMJ
NMDRŪKŠELĒRVŪII
UUUAOJEUDNBI EVJN
RNVVŠČŠCPNGLVRVI
BAAĒŪJUBEĒFNŪŠKM
ASŪRNEVĒŽISIŽČVN
BALTOJIANČIAJRTE
BALSITSIJOUJŽČŠSE

IRUTE IR KĖSTUTIS

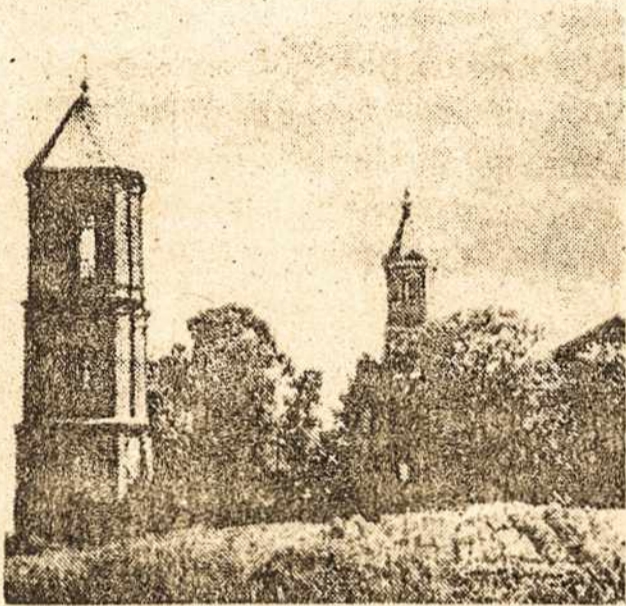

D. BASTYS

Literatūra * Dailė * Mokslas

Lietuvių sodiečių religinė dailė

A. TAMOŠAITIENĖ

Skiemonių bažnyčia ir varpinė

Pasaulinėje dailės istorijoje, žymi jos dalis priklauso religijai. Dar prieš krikščionybę egiptiečiai, graikai ir romėnai ir kitos tautos statė šventyklas ir jas puošė tapyba ir skulptūra. Krikščioniškos eros visuose laikotarpiuose ir įvairiose šalyse pastatyta daug katedrų, įrengta languose vitražai, sukurtos skulptūros, pagamintos freskos-paveikslai, išausti didžiuliai religinėmis temomis gobelenai, skirti krikščionių — katalikų religijai. Tai pasaulinio garso architektų, skulptorių, tapytojų ir vienuolynų audėjų dailės kūriniai.

Savo keliu įvairių tautų liaudis, primityviose formose irgi statė religinius pastatus ir puošė jų vidų savamoksliai sodiečiai. Iš tiesų, iš seniausių laikų tik iš sodiečių dailės ir išaugo pasaulinė didžioji dailė.

Lietuvoje greta didžiosios religinės dailės itin plačiai reiškėsi sodiečiai savamoksliai menininkai. Jie statė medines bažnyčias, bažnytėles, varpines, koplyčias, kryžius, koplytėles. Drožė iš medžio skulptūreles-dievikus, tapė aliejiniais dažais paveikslus ir raižė raižinius. Didžiama jų dailės buvo skirta religijai. Vertingiausia jų savybė dėl primityvaus, savito sodiečių kūrėjų stiliaus.

Lietuvoje yra stropiai surenkama į muziejus visa sodiečių kūryba, kuri daugumoje yra religinė. Architektai ir dailininkai toje kūryboje ieško lietuviško stiliaus bruožų, ne tik mokslinėms studijoms, bet ir lietuviškos dailės tąsai, kuriant asmeninę dailę.

Taigi, bendrais bruožais žvilgtelėkime į lietuvių sodiečių religinę dailę.

Bažnyčios. Visas Lietuvoje buvusias ir esamas medines sodiečių statytas bažnyčias galėtume paskirstyti į keletą grupių, pagal jų bendrą planą, stogus, bokštus ir vidaus sudalinimus. Jų stogai būdavo gontiniai, sienos iš lauko apkaltos lentomis, bokštai barokiniai, o langai — daugiastikliai. Viduje

yra įdomių konstrukcijų, perdalinimų, arkų ir įvairių architektūrinių baroko stiliaus papuošimų. Mūsų liaudies noras buvo statyti vis didesnes ir puošnesnes bažnyčias, keičiant šventnamių planą iš keturkampių į kryžminį. Pirmųjų bažnyčių vidus buvo kuklus ir paprastas, mažai keitėsi jų vidus gotikos ir renesanso laikais, bet baroko laikotarpyje jos buvo itin puošiamos.

Sventoriaus vartai

Varpinės. Šie pastatai savo išvaizda itin būdingi ir savitai tautiniai. Jų esama labai įvairių: stulpinės atviros ir dengtos nuožulnėmis sienomis, dviaukštės, kurių nuožulnios sienos esti apatiniam aukšte, triaukštės, kurių tik apatinė dalis nuožulni, o viršutinės dalys tiesios, sustatytos mažėjančiais kūbais ir šešiakampės bei aštuoniakampės. Daugumos tų varpinių sienos į viršų siaurėja.

Koplytėlės. Jos buvo statomos daugiausia Žemaitijoje kapuose, pakelėse, kryžkelėse, sodybose, kelių pasisukimuose. Tai neaukšti (maždaug 5-6 pėdų) pastatėliai, kurių viduryje įstatyta įvairios religinės skulptūrelės. Koplytėlės būdavo keturkampės, baublinės, stovinčios ant žemės, akmenų ar ant plytų, stovinčios ant stiebo — koplytstulpio ir pakabinamos ar prikalamos prie medžių su įvairių formų stogais. Jos papuoštos piaustinėjimais, prašvaitiniais ornamentais, o kartais ir kolonėlėmis — stulpeiliais jų priekyje.

Koplytstulpiai ir stogastulpiai tai patys būdingiausi ir gausiausi lietuvių sodiečių mažosios architektūros religiniai paminklai. Jie buvo statomi ne tik kapuose, bet pakelėse, miškuose, prie upelių ir sodybose. Jie savo pavidalais tiek įvairūs, kad mokslininkai mėgina sudaryti jų raidos lenteles. Jie (tąsa 8 psl.)

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

ISPŪDŽIAI IŠ SIBIRO

Stefanija Rūkienė

MALIARIJA

Ant galo pasakė, kad mane reikia atiduoti į teisingumo rankas ir iš kaimo pašalinti kaip visuomenei kenksmingą elementą.

Bestovint prieš raudonąją valdžią, staiga man pasidarė labai silpna ir tamsu akyse. Pamačiau pasienyje suolelį, ir nuėjau ir atsėdau ant jo. Sėdžiu ir tyliu, nė vieno žodžio neatsakau savo kaltintojams.

Pakankamai išsikeikę ir išsirikavę, mano „draugai“ pradėjo ramiau kalbėti. Pirmasis į mane kreipėsi brigadininkas Barbašinas su klausimu, ar aš rytoj eisiu į darbą. Aš jam atsakiau:

— Neisiu dirbti. Sergu maliarija, temperatūra keturiasdešimt laipsnių ir šiuo metu aš jau ne darbininkė. Dabar sėdžiu raštinėje ir sirgdama klausausi jūsų man suruošto teismo.

Dar paklausiau ar viskas man pasakyta

— Viskas — atsakė.

— Aš jums irgi viską pasakiau. Ačiū ir la banakt, — ir išėjau.

Dažnai tremtiniai priešdavo tokį momentą, kad viskas darydavosi jiems vistiek. Tuo momentu man irgi jau nebesvarbu: kalėjimas ar tremtis į Arktiką ir ten jau tikra mirtis.

Grįžusi šeimnininko jau neradau. Šeimnininkė vėl man pasiūlė krosnį. Užlipau ir atsigu liau. Galvą skauda, svaigstu ir krečia drebulys. Pasiutusi liga ta maliarija, net šokinėj drebėdamas. Nėra kas man padeda ir pasirūpina sunkiai sergančia. Likau viena tarp sve

(tęs. 8 psl.)

Lietuviškas kryžius prie marijonų bažnyčios Argentinoje

(Atkaro iš 7 psl.)

timųjų. Vienodas likimas visų ištremtųjų. Dirbk, kol išvirs ir jau neatsikelsi. Tik mirusį paliks ramybėje.

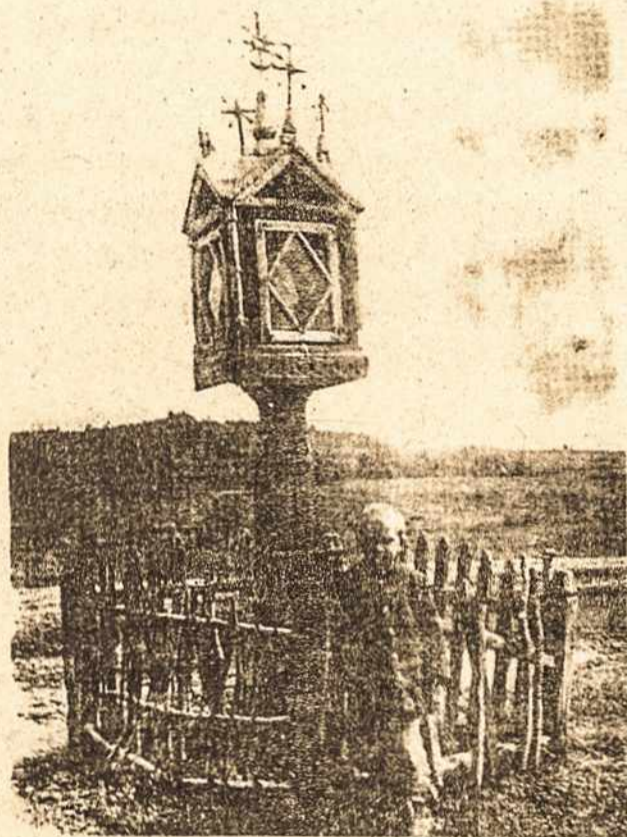
Sunkiai slenka naktis, bet rytais būna geriau. Vėl einu pasitikrinti temperatūros. Gal kartais Jasinskienė gavo vaistų. Pabūsiu pas Bronę Gintalienę ir šeiminkams po konomis nesimaišysiu.

SODIEČIŲ DAILĖ (iš 7 psl.)

buvo puošiami ir piaustyta kiauraraščia ornamentika. Jų pastogėse prikalinėta po keleto medinių skulptūrėlių, ant stogo geležinė viršūnė. Šių paminklų atsiradimo ir statymo papročius, įvairūs mokslininkai skirtingai aiškina. Vieni juos išveda iš senosios lietuvių religijos, o kiti — iš krikščioniškosios.

Kryžiai. Visoje Lietuvoje buvo statomi mediniai lotyniški kryžiai su įvairiausiais išpaštinėjimais papuošimais. Patys puošniausi su apskritine saulės motyvo simbolika ir spinduliais. Daugumoje jie buvo statomi ant kapų ir sodybose.

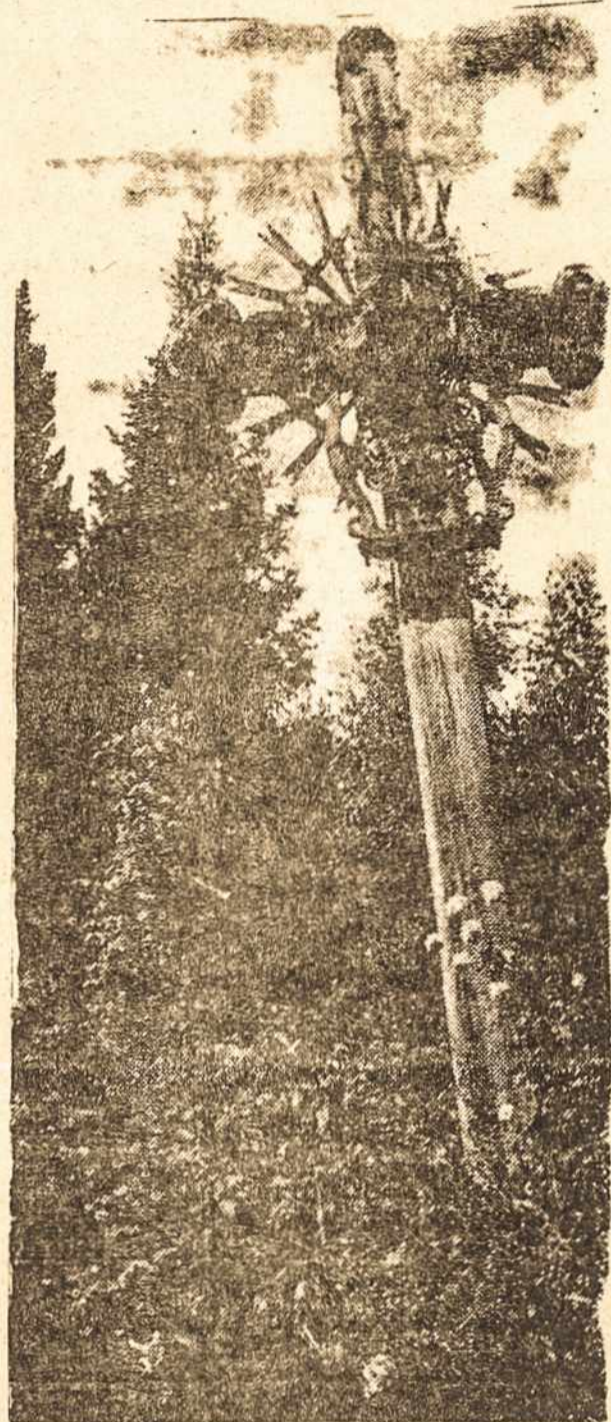
Kryžmos. Bažnytėles, varpines, koplyčias, koplytėles, koplytstulpius ir stogastulpius vainikuoja kalvių rankomis nukaltos prašvaistinės geležinės viršūnės — kryžmos. Architektūriniais ir memorialiniais paminklams kryžmos suteikdavo ypatingą grakštumą ir užbaigimą. Kryžmų viršūnės spinduliuodavo saulėmis, žvaigždėmis, o mėnulio ženklas mėnragis būdavo įkomponuojamas apačioje, po saulės apskritimo. Spinduliai būdavo įvairiai iškalti: tiesūs, banguoti, sukti, trikampiniai, kryžiniai, su ratyti, vingiuoti, augaliniais motyvais — šakomis suvirinti. Kryžmuose be saulės, mė-

Koplytstulpis

nulio ir žvaigždžių būdavo įkomponuojami širdžių motyvai, trilapiai dobilai, įvairiausių pavidalų kryžiukai, tulpytės, saulutėlės ir krikščionybės simbolis — sukryžiuoti kardai. Buvo geležinių viršūnių — kryžmų, kurios sukrovosi apie pagrindinį storą stiebą ir prie jų būdavo pritvirtintos metalinės plokščios vėtrungės — vėliavytės, trimituojantieji angelai, o retkarčiais ir paukštukų pavidalai. Prašvaitinės kryžmos tai bemokslio kalvio ypatinga dailė — liaudies menininko kūrybinis lyriškumas.

Temperatūra keturiasdešimt. Jasinskienė buvo kaime pieno, gavo akričino tablečių ir užnešė. Paramino, nurodė, kaip jas vartoti, tai, rodos, jau ir geriau pasidarė. Ji pati labai susenusi. Blogai verčiasi su maistu. Vyras visą laiką dirba, bet kas iš to, kad slenka mėnuo po mėnesio, o atlyginimo nėra. Tik pradžioje ateinančių metų paaiškės, kas kam turės primokėti. Labai keista, kad darbininkams alga išmokama tik gale metų. Dirbant

Lietuviškas kryžius

Skulptūra — dievukai. Nei vienas, kitas Europos kraštas neturi tiek daug ir tokios įvairios liaudiškos-religinės skulptūros, kaip kad Lietuva. Itin 18-19 šimtmečiuose mūsų krašte buvo garsūs dievadirbiai užsiėmę tik drožinėjimu šventųjų statulėlių. Visą liaudiškąjį stovyklėlių lobį galėtume paskirstyti į trejetą grupių: labai primityvaus darbo, barokinės skulptūros įtaka ir grynai realistinė. Be abejo, pati įdomiausia tai primityvioji skulptūra, kurioje sodiečiai galėjo pasireikšti, kaip visai savitas kūrėjas — nevaržomas jokių kitų meno stilių. Iš liaudiškos skulptūros būdingiausia ir labiausiai sodiečių mėgiama tai mūsų Rūpintojėlis.

Liaudies tapyba tai sodiečių primityvaus darbo, aliejiniais dažais tapyti religiniai paveikslai, medžio lentose. Originaliausi ir būdingiausi Dievo Apvaizdos paveikslai.

Liaudies raižiniai. Kada dar Lietuvoje nebuvo spausdintų paveikslų, tai gabesnieji sodiečiai pradėjo religinius paveikslus raižyti medžio lentose ir nuo jų daryti juodais dažais linijines atspaudas ant popieriaus, o vėliau juos teptuku paspalvinti Medžio raižiniai, tai būdinga lietuvių liaudies grafika.

Lietuvių sodiečių kūrybinio religinio meno lobynas buvo nepaprastai gausus. Daug jų sunyko laiko tėkmėje, likusieji surinkti į muziejus ir dabar Lietuvoje spausdinami atskirais veikalais. Tai didelis kraštis mokslininkams ir menininkams. (Laivas)

kulistanuose dažnai atsitinka, kad darbininkas už gautą maistą lieka skolingas kolchozui. Taip ir lauk uždarbio, kad pasidžiaugtum juo.

Jasinskienė nusimano gydymo reikaluose. Ji apeina visus kaime sergančius, apžiūri ir pataria, kaip gydytis. Už tai gauna truputį pieno ar blyną. Oficialiai medicinos patarimų ji duoti negali, nes nėra valdžios paskirta. Bet ji jau sena, pensininkės amžiaus, už patarimus nieko neima, tad kolchozo vado vybė užmerkia akis ir nieko nežino. Jei iš mlonės kas nors davė maisto trupinėlių, tai viskas.

Ji mums pranešė, kad senutė Bacerskiene visai silpna. Nusimaitino ir nepaeina. Da prisideda jos susigrauzimas, nes ji labai pergyvena ištrėmimą. Klausausi, bet man mintys nesiriša. Tuojau gali atbėgti brigadininkas ir vėl užkurti pragarą. Raudonasis varovas nepasirodė, ir diena praėjo ramiai.

Šiandien šeiminkė gerai nusiteikusi. Ji man pasakoja apie Altajaus kraštą, kuriame ji anksčiau gyveno. Jie ten turėjo gražų ūkį daug gyvulių ir gerus pastatus. Sovietinė valdžia viską iš jų atėmė ir ištrėmė į skurdžias Narymo žemumas. Altajaus klimatas sausesnis ir švelnesnis negu čia. Ten šilčiau ir auga vaisiniai medžiai, gerai dera daržovės, net ar būžai užauga.

SENAME SODE

SESUO ONA MIKAILAITĖ

*Kelios kreivos obelys —
sodo iliuzija.
o vis vien sniegas kvėpia žiedais*

*Ziedai ir ziedai ir ziedai
juodoj žemėj
pėdsakai..*

*Kvapą po lietaus —
esencija ne žemės,
bet vis dar ne dangaus...*

*Krinta obels žiedai.
o aš vis laukiu
obels žiedų...*

*Pirmyn — atgal, pirmyn — atgal
supasi šaka —
nulaūžta...*

AUGO KRŪMAS

RAUDONŲ UOGŲ

RASA ŠILĖNAITĖ

*Augo krūmas raudonų uogų
kaip kraujo lašai.*

*Ir aš galvojau, iš kur tos uogos
kaip kraujo lašai.*

*Ir siekiau skinti raudoną uogą...
ranką į krūmus... raudoną uogą —
ir sužinojau, iš kur tos uogos
kaip kraujo lašai.*

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIAI INTERIORE

PONTA GROSSA, PR.

Ponta Grossa mieste, apie 500 km. nuo São Paulo ir 100 nuo Curitiba, lietuvių esama nuo 1928 metų. Šių metų spalio 20 susilaukė pirmųjų Mišių lietuvių šeimoms.

Televizijos ir radijo technikas Albertas Peleckis kvietė visas lietuvių kilmės šeimas, kurių yra apie 10-12 šioje „pasaulinėje sojos pupų sostinėje“. Virš 30 asmenų dalyvavo Mišiose kapucinų Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, o paskui susirinko Peleckių namuose vietoje 26 de Outubro porą valandų žiūrėti Lietuvos vaizdų, São Paulo, JAV-bių lietuvių veiklos skaidrių. Prieš tai keturios šeimos dalyvavo gegužinėje prie elektros jėgais užtvankos, Paranos pušų pavėsyje, kur A. Peleckis įtaisė aparatus muzikai groti.

Apie Ponta Grossa lietuvius buvo rašyta ML gegužės mėnesį. Antanas Titėnas ieško pirkėjų savo puikiam sodui ir ūkiui, kuriame yra 220 kaki vaismedžių ir šiuo metu baigia nokti vyšnios. Jo keturi sūnūs turi dizelio motorų bendrovę, o savaitgaliais mėgsta miškuose gaudyti giesmininkus paukščiukus.

Albertas Peleckis savo TV – Técnica Brasil firmoje jau turi du darbininkus, taiso ir spalvotus televizorius, kurių jau pradeda atsirasti Ponta Grossoje. Juozas Miškinis, jau išėjęs į pensiją, gyvena kartu su žmona ir ištekęs dukterimi. Kilęs nuo Salako prie Zarasų.

Kazimieras Popinigis, buvęs geležinkelietis jau švenčionėliuose, tebesidomi Paranos geležinkeliais, prie kurių ilgus metus dirbo. Jo sūnus Kazimieras gyvena Curitibaje. Kitas sūnus ketveris metus mokėsi JAV-bių Mississipi universitete, įgijo daktarato laipsnį agronomijoje, ir dirba sostinėje Brasília. Duktė Ivone, vaistininkystės profesorė valstybiniame universitete, gražiai tapo aliejumi paveikslus ir kilimus. Kita duktė su šeima gyvena greta.

Užauginę keturis vaikus, Roželiai persikraustė į naują mažesnę namuką savo sklypo gale. Benediktas Piciūnas jau mėnesį vienas, nes jo žmona išvyko į Rio Grande do Sul pas dukterį, sulaukusią vaikučio.

Laranjeiras do Sul, gyvena Kazimiero Popinigio brolis, kuris Vilniaus krašte po Lenkijos valdžia slapta vaikus mokė lietuvių kal-

bos. Trys jo keturių dukrų ištekęsios, viena gyvena P. Grossa. Irati mieste dabar gyvena tik vienas lietuvis, Jonas Girdauskas, su savo 22 metų dukterimi, gimnazijos direktore. Jo sūnus tragiškai nuskendo žuvaudamas prie upės.

Spalio pabaigoje Ponta Grossa vyko šeštoji žemės ūkio mašinų ir galvijų paroda. Netoli, Castro miesto Comarive srityje, yra olandų kolonija, kurioje kun. A. Saulaitis ta proga teiravosi apie klumpes „Nemuno“ šokėjams. Kitoje vietoje, vadinamoje „Nova Russia“ yra nedidelė rusų sentikių kolonija, kuriai sunkiai sekėsi su ūkio produktais, nes miesto turguje moterys bijojo sviestą, sūrį ir t.t. pirkti iš barzdotų vyrų. Taip pat netoli yra korėjiečių kolonija.

Ponta Grossa šeimos kviečia atvykti pas juos ir daugiau asmenų iš São Paulo kuria nors proga.

SANTA BARBARA D'OESTE, SP.

Šiame mieste už Campinas yra didžiausias vakarų pasaulyje metalo staklių fabrikas, kuris eksportuoja savo mašinas į įvairiausių kraštus, įskaitant į JAV-bes. Kaip tik tas stakles užsieniuose pristato ir prižiūri lietuvis Benjamins Visockis, jau beveik 30 metų tarnaujantis šiame fabrike. Darbo reikalingas yra apkeliavęs Š. Ameriką, P. Ameriką, Europą ir net Afriką.

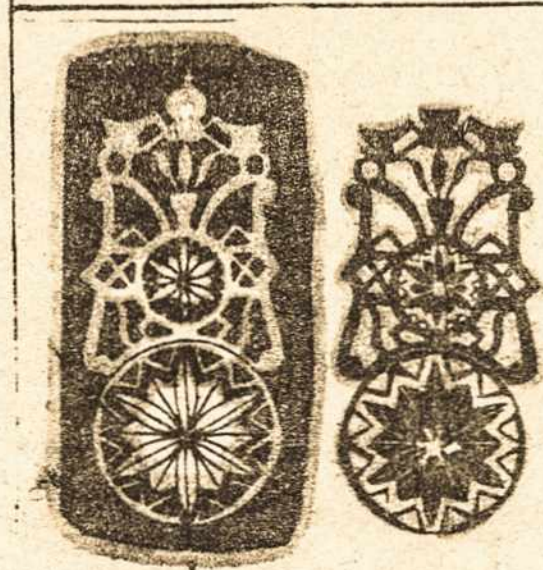
Benjamino Visockio vienas sūnus, baigęs inžineriją, gyvena Campinas, o antrasis lanko statybinės inžinerijos antrąjį kursą Piracicaboje. Jų duktė nuo mažens gražiai piešia.

Sta. Barbara d'Oeste gyvena dar jo brolis Benediktas su šeima ir su senele Visockiene, kilusia iš Trakų apskrities ir turinčia jau 87 metus amžiaus. Lapkričio 6 Visockių namuose visi žiūrėjo Lietuvos vaizdų skaidrių, įskaitant iš Trakų. Šeima į Braziliją atvyko viena iš paskutinių prieš II-ąjį karą, 1936 metais. Jų sesuo su šeima gyvena Piracicaboje.

Čia gyvena dar Rakauskai ir kita lietuvių šeima.

Mirus a. a. DOMININKUI LAUCIUI, mūsų mielajai Uršulei reiškiamė gilią užuojautą ir drauge liūdime --

Buv. Aušros Choro choristai

RAMUTIS IDIKA

FOTÓGRAFO

Fotos para Publicidade, Cromos, traço, retoque americano, etc.

RUA ITAPIRA, 132 - MOÓCA
Tel. 279-2666

KUN. PRANAS GAVĖNAS, SDB

švenčiantis sidabrinį kunigystės jubiliejų, lapkričio 8 dieną buvo pagerbtas su kitais trim São Paulo saleziečių provincijos kunigais iškilminga vakariene, kurioje dalyvavo 525 pakviesti svečiai. Jubilianto „kūnais“ buvo adv. Algirdas Sliesoraitis, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdybos p-kas, su savo motina p. Faustina Sliesoraitiene-Vasaitiene.

Religinė šventė su jubiliarinėm Mišiom bus gruodžio 8 d. Švč. Jėzaus Širdies šventovėj, São Paulo saleziečių provincijos centre.

„PROJETO RONDON“

Spaudoje paskelbtuose 1975 m. sausio ir vasario mėnesio tautos interiorui „Projeto Rondon“ sąrašuose yra šios lietuviškos pavardės: Vilma Šimonytė iš V. Zelinos (vaistininkystė—biochemija), Eduardas Mekšėnas iš Parque São Lucas (humanitariniai mokslai), José Bagdonas Filho (mechanika).

MIRĖ

Lapkričio 8 Vila Alpinoje mirė Jonas Staniukynas, palikdamas savo žmoną Ameliją ir sūnų Joną. Sulaukė 75 metų amžiaus.

Spalio 6 mirė Jurgis Tamošauskas, kilęs nuo Kauno, gyvenęs paskutiniu metu parque João Ramalho, Santo André.

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

bus šv. Kazimiero salėje lapkričio (novembro) 24 d., sekmadienį, 16 valandą. Bus šv. Mišios už žuvusių karių, savanorių ir atitinkamą programą.

PADĖKA

Dėkoju visiems, kurie applanke mano vyrą Domininką namuose, ligoninėje, visiems laidotuvių ir Mišių dalyviams ir budėjusiems kartu naktį, Tėvams Jėzuitams už jų paslaugą, bei visiems siuntusiems gėlių.

Uršulė Leuciuvienė

MŪSŲ MIRUSIEJI

a.a. URŠULĖ MAŽEIKAITĖ DAMBINSKIENĖ mirė savo 80-to gimtadienio dieną, 48 metus išgyvenusi Bom Retire ir tik neseniai persikėlus į Jardim Tremembé. Kilusi iš Šiaulių, dirbo siuvykloje, kol išėjo pensijon. Jos vyras Antanas, ilgametis Mūsų Lietuvos nešiotojas Bom Retire, mirė lygiai prieš metus. Paliko dukrą Viktoriją su dukraite Elzbieta ir sūnų Vladą su vaikais Antonio Carlos ir Sonia Regina. Palaidota V. Alpinos kapuose.

a.a. DOMININKAS LAUCIUS, 74 m. amžiaus, mirė spalio 30 ligoninėje. Kilęs iš Viekšnių, Mažeikių apskr., vedė 1926 m. ir neužilgo atvyko į Braziliją. Lietuvoje dirbo pasienio policijoje prie Vilkaviškio, o Brazilijoje Antarktikoje ir Relogios Brasil. Visa laiką gyveno Mokoje, dalyvavo „Aušros“ chore, lietuviškoje veikloje bendrai, eile metų dirbo prie „Mūsų Lietuvos“ ekspedicijos. Paliečia savo žmona Uršule, seserį ir broli su šeima Lietuvoje. Palaidotas Quarta Parada kapuose 30-tos dienos Mišios bus lapkričio 30 d., 7.30 val. ryto NS do Bom Conselho bažnyčioje

a.a. APOLONIJA VANKEVIČIENĖ, 77 metu, gyvenusi Alto da Moóca, mirė spalio 21 d., palikdama sūnų Romualdą ir ištekęsias dukteris bei kitas gimines

Jačanos seneliu prieglaudoje mirė a.a. ŽINDULIENĖ, turinti sūnus Vladą ir Joną su šeimomis. Daug metų gyveno Bom Retire, o paskutiniu metu Casa Verde V. Barruel.

MŪSŲ ŽINIOS

ATEITININKŲ VALDYBOS POSĖDIS

Šių metų, Spalio mėn., 26 d., 19:00 val., Vila Zelinos klebonijoje įvyko pirmas šios Ateitininkų Valdybos posėdis. Dalyvavo šie asmenys: Vincas Tubelis, Kazimieras Miliuskas, Antanas Zabiela, Pijus Butrimavičius ir Lucija Jodelytė. Neatvyko Augustas Zalu- ba ir Antonia Sėjūnaitė.

Šios valdybos darbo laikotarpis tęsis iki 1975 m., birželio mėn. 30 d., Naujos valdybos rinkimai įvyks 1975 m., gegužės mėn.

Valdyba pasiskirstė darbais: pirminkas - Vincas Tubelis; vice-pirminkas - Kazimieras Miliuskas; socialinių reikalų vedėjas - Antanas Zabiela, 1as. išdininkas - Pijus Butrimavičius; 2as. išdininkas - Augustas Zalu- ba; 1-oji sekretorė - Lucija Jodelytė; 2-oji sekretorė - Antonia Sėjūnaitė.

Nario mokestis bus mėnesinis; kaina Cr\$ 10,00 (dešimts kruzeirų). Kasos pinigai bus padėti banke.

Atsižvelgiant į narių užpildytas anketas, susirinkime įvykusiam 1974 m. spalio mėn., 19 d., ir valdybai pasvarščius reikala, buvo nutarta sušaukti mėnesinį narių susirinkimą. Tas susirinkimas įvyks šeštadienį, 19:00 val.; Jaunimo Namuose, V. Zelinoje. Nuo 19:00 iki 20:00, nariai pasišnekučiuos ar padainuos ramovėje, 20:00 val. susirinks bažnyčioje, išklaudyti Šv. Mišių. Po mišių, vėl susiburs Jaunimo Namuose, kur bus galima praveisti studijų grupes, paskaitas, choro repeticiją, sporto ar bet kokią kitą pramogą, kuri būtų įdomi nariams. Būtų galima taip pat pasiūlyti ir užkasti.

Kazimieras Miliuskas išskėlė mintį, kad reikia įtraukti visus narius į veiklą, kad neatsitiktų kaip dažnai organizacijose atsitinka; tik valdybos nariai dirba, o kiti neprisideda.

Dar kas liečia tų anketų užpildymą, pasirodė kad nariai buvo sudominti šiomis veiklomis:

- 1) Užmiesčio Klubu (Clube de Campo);
- 2) Knygynu;
- 3) Vaikų Darželiu;
- 4) Sportu.

Šioms veikloms pasvarstyti bus nustatytos komisijos, kurios nagrinės reikalą ir pažiūrės, ar bus galima šias veiklas išystyti, kur, kaip ir kada bus galima šiuos darbus pradėti. Antanas Zalu- biela išrinks komisiją ir jai vadovaus. Užmiesčio Klubu reikalą svarstyti. Kitos komisijos bus nustatytos vėliau.

Šios valdybos pramatyta programa:

- 1) pastatyti vieną veikalą;
- 2) Surengti vieną vakariene;
- 3) suorganizuoti vieną pikniką;
- 4) surengti pasilinksminimą su programa.

Ketvirtas programos punktas dar nėra visai tikras, priklausys nuo laiko ir kitų aplinkybių, kurios paaiškės vėliau.

Ateinantis narių susirinkimas įvyks šių metų lapkričio mėn., 23 d., 19:00 val., Jaunimo Namuose, Vila Zelinoje.

Paskutiniame susirinkime (1974 m. spalio mėn., 19 d.) atvykusieji nariai prisiminė ir pateikė vardus neatvykusiųjų draugu. Šis sąrašas bus paskelbtas Mūsų Lietuvoj, kartu su kvietimu atvykti į ateinantį susirinkimą.

Dédé Juozas, negalėjęs visą laiką dalyvauti šiame posėdyje, atvyko posėdžio pabaigoj ir sužinojo valdybos nusprendimus. Jis išskėlė mintį, kad mūsų veikloje reikėtų įterpti vieną darbą, kuris reikštų kiekvieno nario supratimą savo atsakomybės visuomeniam, religiniam ir tautiniam gyvenime. Tas reiš- kia, kad reiktų duot kiekvienam nariui sąlygas prieiti prie pilnutinio gyvenimo, asmeninėj ir visuomeninėj veikloj.

Po šios minties posėdis buvo už- baigtas.

Lucija Jodelytė.

Pranešimas Visiems Ateitininkams

NEUŽMIRŠKITE! ateinantį susi- rinkimas įvyks Jaunimo Namuose, Lap- kričio mėn., 23 d.

19:00 val. - renkamės Ramovėj.

20:00 val. - Šv. Mišios

Po Mišių grįžtame į Jaunimo Na- mus.

NÃO ESQUEÇAM. a próxima reunião será na casa da Juventude, no dia 23 de Novembro.

19:00 - reuniremo-nos na Casa da Juventude.

20:00 - assistiremos a Missa

Depois voltaremos para a Casa da Juventude.

ŠVENTKELIONĖ KATEDRON

Abi parapijos kartu ruošia lie- tuvių šventkelionę į São Paulo ka- tedrą Šventųjų metų atleidams įgyti. Šventkelionė bus gruodžio 15 dieną; apeigos katedroj prasi- dės 15 valandą.

Šio „Mūsų Lietuvos“ numerio GARBĖS LEIDĖJA yra PETRONĖLĖ PALIVONIENĖ

Jai nuoširdžiausia padėka ir linkėjimai gausios
Viešpaties palaimos.

ML. Administracija

CHORO PIETŪS

L.K.B.-nės choras gruodžio 1 d. švęs savo globėjos, šv. Cecilijos šventę. Ta pačia proga ruošia ir pietus, kurie bus tuoj po pamaldų. Pakvietimus galima įsigyti abiejo- se klebonijose ir pas choristus.

VEIKLOS KALENDORIUS

LAPKRITIS

- 17 - Buv. Vyčių choro arbatėlė šv. Kazimie- ro p-jos salėj.
- 20 - Lietuvių Kalvarijos parapijos Rio de Ja- neiro „Maldos už Lietuvą“ diena.
- 23 - Ateitininkų susirinkimas V. Zelinoj (19 val.)
- 24 - Kristaus Karaliaus šventė;
- Lietuvos kariuomenės diena;
- 15 val. „Nemunas“ šoka Persikų šven- tėj Mogi das Cruzes;
- Šv. Juozapo Vyrų B-jos piknikas.
- 30 - Literatūros vakaras Rua Lituânia, 20 val.

GRUODIS

- 1 - Imigrantų diena, R. Tutoia, 1125;
- LKB-nės Choro pietūs
- 6 - Akademikų vakariene
- 6-7 - PLJ Kongreso Jaunimo studijų diena gamtoje
- 14 - Museu do Presépio pasirodymas
- 15 - Šv. Metų atleidai katedroj (15 val.)
- 20 - Šv. Kazimiero parapijos „Maldos už Lie- tuvą“ diena.
- 21 - Lietuvių vikarijato Rio de Janeiro „Mal- dos už Lietuvą“ diena.
- 23 - Šv. Juozapo parapijos „Maldos už Lietu- vą“ diena.
- 31 - N. Metų sutikimas

LITERATŪROS VAKARAS

Metinis viešas literatūros vakaras bus šio mėn. 30 d. 20 val. Lietuvių Są- jungos būstinėj, Mookoj. Vakara ruošia Literatūros Ratelis. Įėjimas laisvas.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Po 36 kr. Marija Peleckienė ir Stasys Gimbutis; 75 kr. Petronėlė Vosylienė už 1975; 90 kr. Jonas Šoliūnas už 1974 ir 1975 m.), 200 kr. vienas ML garbės leidėjas, 500 kr. viena ML skaitytojų šei- ma.

PLIAS PRANEŠIMAS

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Archi- tektų Sąjungos Centro Valdyba norėtų suorganizuoti Brazilijoje Sąjungos sky- rių, kuris apjungtų lietuvius ir lietuvių kilmės inžinierius, architektus, fizikus, chemikus, biologus, geologus, hidrolo- gus, astronomus, okeanografus, matema- tikus ir kitus tiksliausių bei gamtos moks- lų specialistus.

Šiam tikslui įgyvendinti šaukiamas steigiamasis susirinkimas, kuris įvyks š. m. lapkričio (novembro) mėn. 22 d., penktadienį (sexta-feira), 20:00 val. C. Valdybos įgaliotinio bute: rua Maestro Chiafarelli, 736 - Jardim Paulista. Tel. 282-2919.

Kviečiami dalyvauti visi aukščiau pa- minėtų kvalifikacijų asmenys.

-Algirdas Idika

„PLIAS“ Centro Valdybos įgaliotinis

AR JAU NUSIPIRKOTE NAUJĄ LIETUVIŲ-PORTUGALŲ KALBŲ ŽODYNĄ

Jį paruošė Alfonsas D. Petraitis ir Liucija Jodelytė. Išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Akademinis Sambūris, Spaudė „Mūsų Lietuvos“ spaustuvė. Pirmoji laida 1974 m. liepos 1 d. Tiražas 1000 egz. Kaina - 15 kruzeirų.

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ
LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pa- gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straiptusius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nena- doti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straiptusiai nebūti- nai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomone. Už skelbimu kalba ir turinį redakci- ja neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir prane- šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 164.519.577

C. E. C. 68.332.000/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 974-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo